

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

A külföldi kölcsön és a lejstabilizáció pressziója alatt átcsoportosulásra kényszerült a belföldi pénzpiac

A francia tőke a belga tőkével megerősödten veszi fel a versenyt a német terjeszkedéssel — A Disconto bank fiókot létesít a Banca Com. Rom. és a belga bank pedig fuzionáltak

Az Ardealul Economic — Erdélyi Közgazdaság bukaresti szerkesztőségétől:

A legutóbbi távirati jelentések arról számolnak be, hogy a kölcsönt mégis megkötötték. Ez a verzió hónapok óta kering úgy külföldön, mint belföldön, ami a romániai pénzpiacot új orientálódás felé kényszerítette. Tagadhatatlan, hogy a kölcsöntárgyalások jelentős változásokat hoztak magukkal Románia pénzügyi életének berendezkedésében és szelvében hosszabban tárgyalások folynak külföldi pénzérdekeltségekkel a belföldi tőke egy olyan átcsoportosítására, amelyhez hasonlóról az utóbbi időben aligha számolhattunk be. A tárgyalások két irányban folynak. Egyrészt

a francia tőke likvidálja Romániában levő függő pénz gyélt, másrészt pedig a német tőke ugyancsak átcsoportosítással igyekszik elhelyezést keresni a romániai pénzpiacra.

Ennek a tőkeátcsoportosítási folyamatnak első megnyilvánulásai voltak a Banca Comercială Română és a Banque Belge pour l'Étranger között megindult tárgyalások, amelyek végül is

a két pénzintézet fuziójához vezettek.

Ez a tranzakció már befejezett ténynek tekinthető. Ilyenformán tehát a Banca Comercială Română-nál érdekelt jelentős tőke, amelynek tulajdonosa a Banque de l'Union Parisienne megszerezte a Banque Belge pour l'Étranger-ban összpontosított belga tőkét. A két pénzintézet fuzióját nemcsak az ökonomikusabb bankári szempontok követelték, hanem az az intenció is, amely Románia pénzügyi életének jövő kibontakozásaiban a francia és belga tőke együttműködését kereste.

Ilyenformán tehát nyilvánvaló, hogy a francia tőke megerősíteni kívánja pozícióját a romániai pénzpiacra. Ezeket a mozgalmakat az a körülmény tette szükségessé, hogy

a berlini Disconto-Bank fiókot kíván létesíteni Bukarestben.

A hatalmas összeköttetésekkel rendelkező és a nemzetközi piacon a német „D” bankok koncentrációja folytán jelentős szerepet játszó német pénzintézet romániai terjeszkedése a német-román gazdasági viszony kimélyülésével, a lejstabilizációval és a kölcsöntárgyalások sikeres kimenetelével áll összefüggésben.

A Disconto Bank fiókalapítása befejezett ténynek tekinthető,

ennélfogva fehéret pénzügyi körökben biztosra veszik, hogy a francia-belga tőkeszövetség és

Clujul și Timișoara primesc autorizații, ca să-și înființeze burse de mărfuri și efecte

Succesul ziarului „Ardealul Economic”

Ziarul „Ardealul Economic” a insistat în senumărate rânduri pentru înființarea unei burse de mărfuri și efecte și pentru realizarea unor antrepozite libere în Cluj. Chiar și într'un număr din zilele aceste a publicat o vastă anchetă,

arătând necesitatea înființării bursei de efecte și mărfuri și a unor antrepozite libere în Cluj,

acceptând că asemenea instituții sunt necesare să se înființeze și în alte orașe importante și importante din noua teritorii, cum este de pildă Timișoara etc.

Insistențele și anchetele ziarului nostru, după cum constatăm cu bucurie și satisfacție, au avut succesul dorit, întrucât noul proiect e laborat pentru modificarea legii bursei, prevede și orașelor mai principale de a-și înființa burse.

Pe lângă fiecare burse va funcționa câte o asociațiune, cari au titluri înscrise la cota oficială: băncile, bancherii și toate persoanele, cari au firme înscrise și fac operații în legătură cu bursa; agenți oficiali de schimb și efecte.

Înfiinșări de burse pentru orașele principale și mai importante, se autozizează după noul proiect în scopul de

a reuși pe comercianți, industriali, bancheri etc. pentru negoierea valorilor publice și private, monetelor, devizelor etc

Prin acest proiect se îndreptățește de altfel nu numai Ardealul și Banatul, ca și celelalte provincii, cari în lipsă de o bursă a lor, nu și-au putut valoriza efectele după valoarea lor reală.

În urma acestui proiect mai rămân însă de realizat între altele, în primul rând

antrepozite libere. atât de necesare pentru înlesnirea traficului de mărfuri al nouilor provincii.

dar sperăm, că în fine și acestora de va veni rândul în scurt timp. Deocamdată ne pare bine, că s'a luat inițiativa oficială de-a se înlesni înființarea bursei și în noua provincii, foarte desvoltate din punct de vedere economic.

A kolozsvári Kereskedelmi és Hitelintézet február 10-én tartja évi közgyűlést

A kolozsvári Kereskedelmi és Hitelintézet folyó hó 10-én tartja közgyűlését, mely a szokásos évi mérleg tudomásulvételén kívül

a pénzintézet tervbevett alaptőke emeléséről is fog határozni.

Az igazgatóság a közgyűlés elé fogja terjeszteni az alaptőke-emelésre vonatkozó kidolgozott programját és ekkor kerül eldöntésre, hogy a pénzintézet a tervbevett tízmilliós alaptőke-emelést milyen névértékű részvénykibocsájtással akarja megvalósítani.

A közgyűlés egyébként a legsimább lefolyásának ígérkezik, miután a Kereskedelmi és Hitelintézet részvényeinek majoritása a Sebestyén-család kezében van és valószínű, hogy a család ezt a részvénymajoritást az alaptőkeemelés megtörténte után is meg fogja tartani.

A Kereskedelmi Hitelintézet igazgatóságában február elsejétől változás fog bekövetkezni, ugyanis

László Gyula, az intézet eddigi vezérigazgatója kiválik és helyét egyelőre nem is szándékoznak betölteni.

László igazgató 1913 óta vezet a pénzintézet ügyeit, amikor még a Kereskedelmi Hitelintézet csak kétszáz ezer korona alaptőkével rendelkező kisebb bank volt. László igazgató helyes irányítása és szakavatottsága emelte ezt az intézetet arra a nivóra, amelyet a Kereskedelmi Hitelintézet ma elért a kolozsvári pénzintézetek sorában.

László Gyula kiválása családi okok a vezethető vissza.

A távozó vezérigazgató ugyanis rövid idővel ezelőtt egy nagyobb kiterjedésű birtokot vett bérbe és az intézettől való kivonulása után ezen a birtokon akar gazdálkodni.

Uj devizör a Marmorosch banknál

A Banca Marmorosch Blank & Co. kolozsvári fiókjának devizaosztály vezetője Gottlieb József, a napokban kivált eddigi intézetétől, miután átvette a Schwartz Jenő & Co szövetáru cég vezetését. A kiválása folytán megüresedett devizóri állást a Marmorosch Blank & Co. Janovits Lajossal töltötte be.

A tőzsdei spekuláció alkonya

A naptári év lezárta, az új év kezdete, a mindenütt meginduló mérlegmunkálatok és az osztalékokról kiszivárgó hivatalos és félhivatalos kommunikációk hatása, amely minden új év első hónapjaiban a nemzetközi pénzügyi piacnak élénkséget hoz, az 1929. év első heteiben valami régen nem tapasztalt közömbösségben, műlélekségben, de még szabatosabban formulázva, inkább szenzációkban éli ki magát és a szenzációk: régi, bevált recept szerint, egészséges profitot soha sem eredményezhetnek.

A Madame Hanau körül felkavart francia pénzügyi sehogyssem tud lecsillapodni és ha közismert dolog is az, hogy a Hanau-féle vállalatok egyetlen részvénye sem volt a párisi tőzsdén jegyezve, sőt az animált idegen papírok közül is alig egy-kettőnek volt jobb esélye a tőzsde „marché hors cote“-jában, a „Gazette du France“ esete és a lepénzelt jobboldali sajtó körüli kavargások a francia tőkeképződés és a tőzsdei üzlet tagjait erősen keresztezik. Németország a Dawes-tervezet revíziójával van elfoglalva és

a német gazdasági világ még mindig Parker Gilbert elaborátumának hatása alatt áll,

amelyet Morgan tervezett európai ellenőrző utja sem tud nyugvópontra hozni. A nemzetközi pénzügyi piacban ez a legfontosabb problémája és a versaillesi békeszerződés második évtizede elején még mindig ott tart a világ, vajjon

fizetőképese-e Németország, bírja-e az évi 2500 millió arany-márka annuitást?

Parker Gilbert optimista jelentése, amelynek 188 nyomtatott oldalán az összeomlás utáni nehéz német évek szörnyű gazdasági kríziséből egy szemérmes felvázolva — mintha a ruhrvidéki események, a berlini uccai harcok, az éhező polgárok, az elértéktelenedő márka, az ötmilliárd márkás levélportó csak a Malik Verlag tendenciózus regényírói expresszív munkáiban élt volna — ezt a problémát még inkább kiélezte, még jobban

meghuzta a vonalat a tőkéket képző és a tőkéket importáló államok között

és az orosz értékeken elvérzett francia kispolgár egyetlen, fanatikus reményének már-már kialvó lángocskáját lobbantotta fel. Poincarénak és a konzervatív sajtónak adott hatalmas agitativ eszközt:

„Íme az amerikai szakértő hivatalosan igazolja álláspontunkat: a német tőkeképződés féltelmetes erejét.“

Pedig a newyorki tőzsde árfolyamlapjai ezt a feltevést hamar illuzóriussá tehetik. Csak elő kell venni a „Bonde Market“ külföldi kölesőinek jegyzését, amelyből a német kölesőnek több lapot tesznek ki: az 1949-ben törlesztendő 7 százalékos birodalmi, az 1950-ben törlesztendő 6 és fél százalékos berlini köleső és így tovább... jegyzéseit — amely utóbbi például alig három hónap alatt 100.7-ről 98.75-ös árfolyamra esett alá — s akkor nyilvánvaló, hogy az amerikai tőkét importáló német pénzügyi látszólagos tőkeképződése a reparációs átalakulások mérhetetlen rezervoárjai töltelékévé válik.

Ilyen események, a védővámokkal való mesterségesen táplált nemzeti iparok, az egyes államok között egyre nehezebbé váló kereskedelmi szerződéses tárgyalások

a gazdasági eszméknek és gazdasági gondolatoknak politikai ütközésvárává váló tendenciája,

amelyet egyetlen utódállam sem tud feltartóztatni s amely egyre jobban, egyre elevebben vág bele a termelési rendbe, a forgalmi adóval sújtott kereskedelemre, a szociális terhektől roskadó ipari termelésre és a gazdasági élet minden ágában foglalkozott egzisztenciák életlehetőségeire, valóban nem alkalmasak arra, hogy az értékek szabad versenyének elevevényében, a tőkék állandó cserélődésében, egy egészséges gazdasági vérkeringés formájaként, egészséges tőzsdei üzlet alakulhasson ki. Az értékekbe vetett bizalom esikkenőben van és ezzel a csökkenéssel olyan jelenség lépett fel, amely minden üzleti realitással ellentétes: az értékek iránti érdeklődést az értékek kibocsátói nem fokozzák, sőt egy olyan

rezervált osztalékpolitikában olvad el a piac,

A nagy baisse operáció

Hogy a nemzetközi pénzügyi világban a paradoxonok kifejezője s a pénzkirályok megannyi hiper Wildejei a pénz eseményeinek, arra a legtipikusabb bizonyíték az 1928. „Bourse des Valeurs“-jének furcsa zsiromása. A párisi tőzsde káros körülmények között a sűrű számjegyeketől változó fekete táblák az elmúlt év elején, minden nyomosabb ok nélkül felértékeltek minden valamit érő papírost. Poincaré „frankmentő“ kijelentései esodálatos vérkeringésbe hozták a Place de Bourse környékét,

mindez azonban alig hat-nyolc hét alatt olyan baisse-operációba esapott át, amelyből hosszú hónapok erős munkája tudott csak egy mesterséges hangulatot teremteni

és a néhány nap alatt lemorzsolódott árfolyamokat újra némi avancementhez juttatni. A Banque de France ugyan az év elejétől 16 ezer frankról 24 ezerre szökkent fel, a longwyi nehézipar papírjai is megkétszereződtek, de a Crédit Petroles 800 frankos árfolyamvesztése, az öngyilkos Loewenstein műselyemérdelkeltége értékeinek tíz frankos esés és emelkedés közötti hintázása, a villamossági papírok teljes elhanyagoltsága az európai pénzügyi egykori centrumának, a tőkeképződés hazájának aránytalan finanszírozásának jelzői és a Klotz volt pénzügyminiszter körüli elesített botrá-

nyok annalesei egy új Zólára várnak, aki a XX. század Saecardjainak kopott redingotjai fölé az inflációk töviskoszoruját varázsolja.

a magánkézben levő vállalatokkal, pénzügyi intézetekkel szemben az állami kommercializálás pregnánsabban domborodik ki,

amely Londontól le a Balkánig uralhuzódnak és ennek a bizonytalanságnak enyhítésére van

a Reichsbanknak fél százalékos diszkont csökkentése

ami újabb belföldi kölesőnek jegyzését fogja elősegíteni, a pénzforgalmat könnyíteni, de mindebből a tőzsde nem fog részesedni. A tőzsdei élethez elmaradhatatlan második kéz már. Itt sem reagál az olesó pénzre, az alacsony árfolyamra, nem érdeklik különösebben a már közreadott üzleti jelentések sem, amelyek közül a Siemens-koncernre figyelemreméltó jelensége a német elektroipar egyre diadalmasabb előretörésének.

Ausztria elérte az üzletelenség rekordját

A bécsi tőzsde a teljes rezignáció jegyében, a forgalom technikai megkönnyebbülését, az értékpapíradó esikkenését figyelemre sem méltatta — az osztrák köztársaság tízéves fordulójára elérkezett az üzletelenség rekordjához. A bécsi értékpiacon egyetlen megmentője: a lakásvédelmi intézkedések némi leopitése és az építkezések erőlyesebb előmozdítása lenne, ez mozgásba hozná az iparokat, az utóbbi években kialakult egészséges középnyagyonokat belevonná a pénzügyi forgalomba, amely vagyont ma állandó takarékbetétekben konzerválódnak s a biztos, kiskamatu kihelyezés uralkodó elvük. A bécsi tőzsde pangását a túlajtott spekuláción, az infláció utáni elernyedésen kívül a teljes tarthatatlan osztalékpolitika okozta. Így fizettek:

	Átlagos árfolyam 1927. évi	1928-ban	osztalék
Perlmooser	400		10
Schrauben	160		8
Steyrer	200		7
Hanf und Jute	150		7

shilling, ellenben a legtöbb vezető papír, így a Duna-Sava-Adria, Juliusüd, Alpine, Krupp, Coburg, Wagner egyáltalában nem adott osztalékot.

Stagnál a budapesti tőzsde

A stagnáció képét öltötte magára a budapesti tőzsde is és a közönség vásárlókedvének felélesztésére irányuló kísérletek nem válnak be. A külföldi vásárló a magyar papírokat az árfolyamnyereséget vásárolta s mivel ez kimaradt, a külföldi kezek pakettjei, morzsolódási tendencia mellett, visszakerültek a magyar pénzügyi piacra. A pénzügyi intézetek a tőzsdét most már a nagyobb osztalékfizetéssel akarják életrekelteni vállalataikat — amelyeknek erős hitelgényei: az alaptőkeemelés kilátástalansága folytán egyre nagyobb terhet jelentenek — ugyancsak nagyobb osztalékfizetésre bírják és ha a gabonakrahi sulyos következményeit a magyar piac kiheveri, az 1928. évi osztalék minden tőzsdei papírnál kedvezőbb lesz. A Magyar általános közszén 36 pengőt készlül fizetni (1927-re: 30, 1926-ra: 22 pengőt fizetett) és a bankok osztalékemelésére is hasonló arányú lesz. Osztalék tekintetében a budapesti tőzsde sokkal kedvezőbb a bécsi tőzsdénél, mert az osztalékot egyáltalában fizető papírok osztalék-átlaga 2—2½ százalékkal nagyobb.

A csehek aranyvalutára térnek át

A prágai értéktőzsde, amely a bécsi és a budapesti tőzsdei forgalom közötti beékelésből az utóbbi években önálló utakra kanyarodott ugyan — de ezek az önálló utak a cseh lakosság pszichéjében rejlő minden spekulációtól való tartózkodása és a bécsi és budapesti értékpiacon nagyobb kilengéseitől való távolodás miatt is tulajdonképpen intenzívebb tőzsdei operációkba soha sem torkollottak. A pseudohausseisták ki-

nyok annalesei egy új Zólára várnak, aki a XX. század Saecardjainak kopott redingotjai fölé az inflációk töviskoszoruját varázsolja.

A német tőkeszaporítás

Berlin: a tőkeszaporításnak él és a német takarékpénztárak legutóbbi statisztikája szerint az elmúlt évek októberében a betétzaporulat volt millió márkában:

1926 október	1462
1927 október	1570
1928 október	1881

A fokozott takarékoság a spekulációval való szakítás jelei s a német papírok árfolyamai ezt teljes mértékben igazolják. Ime néhány árfolyam:

	1926	1927	1928
	dec.	dec.	dec.
Hamburg-Amerika	175	148	140
Norddeutscher Lloyd	172	154	136
Deutsche Bank	191	167	170
Rheinsthal	207	177	138
Mannesmann	212	158	127
Daimler	88	84	77
J. G. Farben	324	277	267

márka, ezzel szemben azonban a három év alatt megkétszereződött a Reichsbank árfolyama, erősödött az A. E. G. és a Svenska Tändsticks is száz márkával előreugrott. A Dawes-tervezet körüli korrektívumok még sokáig

Fatma,

Arad, gyárt

mindennemű fehér és litografált hádogdobozokat rézkilincset és ajtócsuklókat, különböző tömegekket!!!

KÉRJEN ARJEGYZÉKET

esoportja, amely a prágai vezető bankok tőzsdei diszponenseiből és azok köréből verődve össze, a kedvező gazdasági konjunkturát a zértékekre átvive, ugyan eszkömpfálják és a várható osztalékok körüli túlzottan optimista híresztelések határozott javulást is hoznak a teljesen stagnáló csehszlovákiai értékpiacon, a prágai tőzsde élénkségéről mégsem lehet beszélni.

Az aranyvalutára való áttérés áll ma a csehszlovákiai pénzpiac előterében

és ez talán előbb valósul meg, mint azt gondoljuk, úgy hogy legalább a bevezetés első hónapjaiban a prágai tőzsde forgalmát jótékonyan befolyásolhatja.

Románia pénzpiaca

A bukaresti tőzsde egy évi aktivitását a külföldi kölesön és a stabilizáció hírei által okozott idegesség és állandó feszültség uralkalta. A tőzsdei spekuláció már Romániában sem virágozhat oly mértékben, mint ahogy az vala lehetséges volt, mert

a tőzdebizottságok szigorú rendeletei és intézkedései meggátolnak mindennemű spekulációt.

Tagadhatatlan, hogy politikai fordulatok alkalmával jelentős lemorzsolódások vagy áremelkedések is előfordultak az egyes árfolyam jegyzéseknél. Hogy a bukaresti tőzsde belső felépítését kimutassuk, megemlítjük a január 7 és 20-ika közötti árfolyamváltozatokat abban az időben, mikor az első konkrét hírek érkeztek a külföldi kölesön megkötéséről; másrészt pedig faktumként hangoztatták a lejtábilizáció gyors bekövetkezését.

A lej zürichi árfolyama 312 svájci centime volt, a devizázletek lecsökentek, ugyanakkor tőzsdei kötvények és részvények ugrásszerűen emelkedtek, amit nemsokára követett a román járadékpapíroknak a londoni tőzsdén való ugrásszerű emelkedése. A pénzügyi intézeti részvények közül

legkiemelkedőbb a Banca Națională árfolyamának emelkedése 12.600-ról 13.300-ra.

Ma a Banca Națională részvényei 15 ezer lejes nivón állanak és előreláthatólag 17 ezres kurzusra fognak felemelkedni. Amennyiben a tervbe volt alapítókemelési tranzakciót végrehajtják, úgy még ezen felül is emelkedni fog a Banca Națională árfolyama. A Banca Românească 1.015 lejes árfolyamról 1.250-re emelkedett. A Banca Românească részvényeinek árfolyama már 1300. A Banca Generală pedig 830-ról 860-ra, miután azonban a Banca Generală értékein a német beavatkozás sulya érezhető,

az eddig kevésbé forgatott papírok zárókurzusa legutóbb 930 volt.

Az STB részvények 1200-ról 1300-ra emelkedtek, a Mica 790-ről 850-re, Lethea 1020-ról 1040-re, a Reșița pedig 925-ről 100-re ugrott föl. Az elmúlt héten egyébként feltűnést keltett a tőzsdén a Reșița hausse. Egy tőkecsoport ugyanis

650—700-ra szeretne volna leszeríteni Reșițát,

ami azonban nem sikerült.

Amint tehát a fentebbiekből kitűnik, a bukaresti tőzsde is kiesett a szélsőséges spekulációk fázisából, ami a pénzpiacra nézve kedvező hatást gyakorol. Ezt különösen az a tény igazolja, hogy az ország pénzügyi életének új alapokra helyezése előtt a spekuláció minimális volt.

Elevenebb kontaktus minden állam

megértésre való törekvés minden gazdasági termeléssel szemben, egységesebb valuta, olesó pénz és főleg őszinte, politikai tendenciától mentes gazdaságpolitika, ezek fogják az értékek új

gazdasági lüktetésével, megértés és szabadabb piacát kialakítani, amely azután a spekulációt fájdalommentesen szívesen nélkülözi.

Sirius.

La sanatorul „Nerva“ din Cluj, se întreprind mari transformări

Se înființează și o secție chirurgicală — Noul proprietar, excelentul chirurg prof. dr. Steiner și-a designat medici de secție pe dnii prof. dr. Stanca, dr. Vary și dr. Goldner

Anunțasem la timp, că sanatorul „Nerva“, ajuns în insolvență, fusese cumpărat de către renumitul chirurg, prof. Dr. Paul Steiner pentru suma de 6.700.000 lei. Noul proprietar, achitând și restul prețului de cumpărare proprietății vechi Ileana Paget, a început să reorganizeze sanatorul, intenționând să facă mari transformări, după planurile de până acuma,

ca să corespundă și pentru chirurgie.

Lucrările de transformare le-a luat în antrepriză un arhitect din Cluj, precizând, că aceste lucrări vor costa cam patru milioane. Sanatorul este vorba să se redeschidă la 1 Mai a. c.

Chestiile administrative ale sanatorului le va conduce dl Dr. Tiberiu Vary, medic șef, iar clinica de femei va fi sub conducerea renumitului prof. dr. C. Stanca, pe când secția neurologică va fi sub conducerea dlui dr. Paul Goldner.

Marea întreprindere Emil Blaga reprezentanța pentru România a marelui întreprinderi de mașini agricole Hofher — Schrantz — Clayton — Schuttewort și-a înființat o filială de mașini în Cluj

Renumita întreprindere de mașini agricole Hofher, Schrantz Schuttewort, și-a designat ca reprezentant pentru România pe vestitul comerciant de automobile, Emil Blaga din Cluj. Dl Emil Blaga în Cluj, str.

Regina Maria Nr. 36, a înființat o filială specială pentru mașinile agricole ale firmei, dând posibilitate clientelei, ca să se poată aproviziona mai ușor cu mașini agricole renumite.

Tratatul de fuziune dintre Banca Chrissoveloni și Banca de Credit Român

Banca Comercială Română fuzionează cu Banque Belge pour L'Etranger

Tratatul de fuziune pornite între Banca Chrissoveloni și Banca de Credit Român pareau într'un timp a se încheia foarte ușor. Acuma însă, în urma schimbărilor atitudinii grupului Rotschild din Viena, tranzacția inițiată s'a amânat și în consecință și-a menținut postul de director general și dl B. Rubinstein la Banca Chrissoveloni.

Tot zilele aceste au avut loc tratative și între Banca Comercială Română și Banque Belge pour L'Etranger, filiala bucureșteană, fiind întreprinderile aceluiaș grup capitalist și ne fiind necesar să-și mențină acest grup două institute pe o singură piață. Astfel, desigur și aceste institute vor fuziona, concentrându-se într'un singur institut, dintre cele mai puternice din țară.

Tratatul se s'au pornit pentru

motivul, că

Disconto-Bank din Berlin intenționează să-și înființeze o filială în București

Estinderea în România a institutului Disconto-Bank, care are estinse și puternice legături pe piața financiară, făcând parte din concentrația băncilor „D“, este în strânsă legătură cu intensificarea relațiilor economice dintre România și Germania

și cu procesiunea de stabilizare a valutei române.

Inființarea filialei bucureștene a marelui institut Disconto-Bank din Berlin, se poate considera, ca un fapt îndeplinit. Astfel se crede, că

intre puternica bancă germană și grupul financiar franco-belgian, se va desvolta o uriașe luptă pentru

egemonia pieței române, care promite a fi foarte rentabilă.

Unele cercuri privesc foarte pesimiste consecințele, cari se vor ivi în urma luptei capitalei franco-belgian cu cel german pe piața română, dar din punct de vedere financiar general, credem necesar a aceluia, că

numai favorabilă poate să ne fie concurența băncilor celor două grupări financiare

fiindcă această concurență va contribui în mare măsură la

intensificarea încrederii pieței financiare streine față de România

și prin aceasta se va putea consolida și piața noastră financiară.

Marele magazin de automobile Jilescu din Cluj, se estinde

Nu sunt adevărate versiunile, cari concludau, că s'ar desființa depozitul Jilescu

Unele ziare au lansat versiunea, că întreprinderea de automobile Jilescu din Cluj, ar intenționa să-și desființeze depozitul de automobile, menținându-și numai fântănele de benzină.

Știrea însă a fost greșit lansată, fiindcă firma Jilescu își continuă activitatea, ca și până acuma și numai la comerțul unor accesorii renunță.

Firma Jilescu intenționează să desvolte mai mare activitate la garajul mărit din Calea Dorobanților, unde voiește să înființeze un mare depozit. La deschiderea acestui depozit, evident, își va muta și actualul magazin detailist în Calea Dorobanților. Poate aceasta tranzație a dat naștere la diversele versiuni, ce s'au lansat în sensul, că s'ar desființa unul dintre cele mai mari magazine de automobile din Cluj.

Firma Jilescu, după cum suntem informați, intenționează să mai ia și reprezentanțele altor mărci de automobile.

Nincs szó nemzetközi nemesacélkartell megalakításáról

A nemzetközi nemesacélkartell megalakításáról szóló legutóbbi lapjelentésekhez a „Prager Presse“ illetékes körökből úgy értesül, hogy a közép-európai vasművek bevonásával történő nemzetközi nemesacélkartell létrehozásáról egyáltalában nincsen szó, miután az ezirányú kísérletek már régebben sikertelenül végződtek. A fölmerült híresztelések valószínűleg arra vezethetők vissza, hogy a nemzetközi vasművek külön kartellszerződése lejár és várható ennek esetleges megújítása, amiiben részben részesednének az osztrák vasművek is.

Redacția ziarului „Ardealul Economic“ în VIENA: Bela Benczel, Wien, IV. Schönburg Strasse No. 36, etajul I.

DIANA sós borszesz, vezérképviselő „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

Megoldás előtt az áru és értéktőzsdék problémája

Az erdélyi és bánági városok közül Temesvár, Nagyvárad, Arad és Kolozsvár kap értéktőzsdét.

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság” ankétja visszhangra talált Bukarestben

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság” volt az egyetlen lap, amely hónapokon keresztül követte az áru és értéktőzsdének az erdélyi városokba való bevezetését. Cikkeinkben és ankétjainkban mindenkor, csak azt hangoztattuk, hogy ezt Erdély és Bánág ipari és kereskedelmi élete egzisztenciálisan megköveteli.

Most tehát annál nagyobb örömmel értesülünk, hogy a közeljövőben törvénnyé váló tőzsdetanács tervezet úgy intézkedik, hogy a jövőben nemcsak Kolozsváron, de Temesváron, Aradon és Nagyváradon is létesítenek áru és értéktőzsdét. A tervezetről bukaresti tudósítónk az alábbiakban számol be:

Madgearu ipar és kereskedelemügyi miniszter felkérte a bukaresti tőzsdetanácsot, hogy terjesszen elő ebben a kérdésben egy részletes tervezetet. A tőzsdetanács el is készült ezzel a tervezettel, amely lényegében azonos az 1926-ban kidolgozott tervezettel, amelyet azonban a liberális kormány nem vett akkor figyelembe.

A tervezet abból az alapelvből indul ki, hogy minden értéktőzsde az illetékes kereskedelmi és iparkamara égíse alatt működő közintézmény, amelyet a legfőbb gazdasági tanács és az illetékes kereskedelmi kamara véleményezése alapján

királyi dekretummal az ország nagyobb kereskedelmi centrumaiban is fel lehet állítani.

Szükség esetén az értéktőzsdét külön lehet választani a valuta-tőzsdétől.

A tőzsdék elhelyezése és fentartása

A tőzsde jövedelmei a következő díjakból és járulékokból kerülnek ki:

1. A részvényeknek a tőzsdére való bevezetésért fizetendő díjakból.
2. Azon vállalatok tagdíjaiból, amelyek papírjait a tőzsdén hivatalosan jegyzik.
3. A létesítendő tőzsdetársulat tagjainak évi tagdíjaiból.
4. A tőzsdén lebonyolított kötések borderóra ragasztandó proporcionális bélyegekből.
5. A különböző igazolványok, másolatok és határozatok után szedhető díjakból.
6. A tőzsdei választottbíró-ságoknál indított perek illetékeiből.
7. Olyan további illetékekből, amelyet a minisztérium hozzájárulásával fog a tőzsdetanács bevezetni.

Ha ezek az évente megállapított jövedelmek nem elegendők a tőzsde fentartására, az illetékes kereskedelmi kamarák kötelesek megfelelő szubvenciót folyósítani, sőt

a tőzsdetanács kérésére a minisztérium hivatalból is megállapíthatja a kamarák által fizetendő támogatót.

Olyan városokban, ahol nincs tőzsdeépület, a kereskedelmi kamara tartozik megfelelő tőzsdehelyiségről gondoskodni, amíg a tőzsde saját épülethez jut.

Az értéktőzsdék működése

Minden egyes tőzsde mellett egy ugynevezett tőzsdetársulat fog működni, amelynek tagjai lehetnek a hivatalosan jegyzett vállalatok képviselői, valamint azok a bankok, bankárok és személyek, akiknek bejegyzett cégük van és rendszeresen foglalkoznak tőzsdeügyletekkel. A hivatalos tőzsdebizományosok hivatalból tagjai a társulatnak és

ugyanolyan járulékot fizetnek, mint a többi tagok, de nem választhatnak és nem váaszthatók a tőzsdetanácsba.

A törvény kihirdetésétől számított legkésőbb két hónapon belül meg kell alakulnia a tőzsdetársulatnak a kamara felügyelete alatt. A tőzsdetársulat közgyűlése választja meg a tőzsde elnökét és egy, vagy két alelnököt, akik a tőzsde titkárával együtt alkotják az állandó tőzsdehivatalt.

a választások egy évre szólnak.

Ugyancsak a társulat választja meg a tőzsdetanácsba kiküldendő delegátusokat és a választóbizottság tagjait.

A tőzsdei ügyleteket a tervezet készpénzügyletekre és határidő-üzletekre osztja, de

a terminügyleteket a tőzsdetanács javaslatára a kereskedelmi-ügyleti miniszter bármikor beszüntetheti.

Ugyancsak a minisztérium állapítja meg a tőzsdetanács felterjesztése alapján, hogy milyen értékpapirokban lehet határidő-üzleteket kötni és kiknek van joguk ilyen ügyletekre.

Az értékpapírok tőzsdei jegyzése

A tőzsdei jegyzésben hivatalból részt vesznek a román állami és közhatósági értékpapírok. Ennek megfelelően az államadóssági pénztár, továbbá a megyei, községi és más közintézményi

adminisztrációk kötelesek bejelenteni a tőzsdének, hogy milyen értékpapírokat akarnak kibocsátani és milyen törvény alapján,

ugyszintén közölniük kell a sorsolási listákat és az értékpapírok forgalmában beállott összes változásokat. A kereskedelmi vállalatok és magáncégek papírjait a tőzsdetanács engedélyei alapján vezetik be a tőzsdére,

külföldi értékpapírok és pénznemek bevezetéséhez azonban a minisztérium engedélye szükséges.

Ezeket az értékpapírokat speciális román bélyeggel kell majd ellátni.

A kotírozott papírok után kotírozási díjat kell fizetni, amelynek összegét a tőzsdetanács állapítja meg évről-évre.

Az új emissziók után külön jegyzési díjat kell fizetni.

A díjak be nem fizetése esetén a tőzsdetanács kizárhatja az illető papírt a kotírozásból.

Az árutőzsde létesítése és működése

Az árutőzsdékre vonatkozó részben a bukaresti tőzsdetanács tervezete kimondja, hogy

árutőzsde lesz Aradon, Bukarestben, Brailában, Csernovitzban, Konstancában, Kiseneben, Craiovában, Kolozsváron, Galacon, Iasiban, Nagyváradon, Poestben és Temesváron.

A legfőbb gazdasági tanács hozzájárulásával és az illetékes kereskedelmi és iparkamara javaslatára bizonyos áru-fajták részére külön tőzsdéket lehet állítani, illetve egyes árutőzsdéket árucsoportok szerint több tagozatra lehet osztani.

Tőzsdeügyletnek minősíti a tervezet a tőzsdeépületen belül megkötött és regisztrált tranzakciókat, valamint a hivatalos tőzsdeügynökök közvetítésével a tőzsdén kívül megkötött ügyleteket is, ha azokat a kötésidejtől számított két napon belül a tőzsdénél bejelentik.

Minden árutőzsde mellett is működni fog egy tőzsdetársulat, szakosztályok szerint. A társulat tagjai

lehetnek bejegyzett kereskedők és iparosok, akik rendszeresen foglalkoznak a szakmai üzletekkel

és ezek az üzletek tőzsdeügylet jellegűek. A hivatásos tőzsdeügynökök hivatalból tagjai a társulatnak.

A tőzsde élén öttagu tőzsdetanács áll, amelynek tagjait a tőzsdetársulat választja meg 4 évre. Ha az árutőzsdének több

szekciója lesz,

a tőzsdetanács tagjainak számát tízre lehet emelni.

még pedig olyanformán, hogy a tanácsban az egyes szakosztályok az illetékes tőzsdetársulat tagjainak arányában kapnak képviselőket, azonkívül minden egyes szekció egy-egy alelnököt delegál a tőzsdetanácsba.

Minden egyes árutőzsde mellett a szükséghez képest kisebb-nagyobb számú hivatalos tőzsdeügynök fog működni.

Lesznek gabona- és áruügynökök, lesznek határ- és rakománybiztosító ügynökök.

A hivatalos tőzsdeügynökök számát kategóriák szerint 4-4 évenként a kereskedelmi minisztérium állapítja meg a tőzsdetanács felterjesztése alapján. Ugyancsak

a minisztérium nevezi ki 4 évre a hivatásos ügynökök közül, a tőzsde szindikátusát.

A hivatásos ügynökök részére biztosított üzletkötési jogokon kívül a szindikátusnak még a következő speciális feladatai lesznek: A tőzsdeszindikátus állítja össze naponta a tőzsdei árfolyamlapot a tőzsdetanácsal és a tanács által kijelölt hivatalos ügynökkel együtt, a tőzsde kormánybiztosának aszisztálásával, a hivatalos ügynökök által lebonyolított eladások és vételkés eredménye alapján.

Az árfolyamlapon úgy a kasszaügyleteknél, mint a határidőügyleteknél a hivatalos árfolyam mellett fel kell tüntetni a pénz- és áruajánlatokat is. A szindikátus veszi át és hajtja végre az állami, megyei, községi és más közhatósági vállalatok ügyleti megbízásait.

Aprovizionarea Reg. 7 Jandarmi cu carne pe anul 1929

Licitatia va avea loc in 12 Februarie anul curent in Calea Motilor No. 74

Regimentul 7 Jandarmi din Cluj, anunță, că în ziua de 12 Februarie a. c. va ține licitație pentru darea în antrepriză a aprovizionării regimentului cu carne pe anul 1929.

Licitatia, la care sunt invitatii industriașii de carne, va avea loc la sediul regimentului, în Calea Motilor No. 74, unde se pot vedea toate condiționile.

Uj kezekben a nagyváradi „Lignum” fakereskedelmi vállalat

Nagyvárad-i szerkesztőségünk jelentti: A „Lignum” fakereskedelmi vállalat, amely eddig Nussbaum H. és Társa részvénytársaság tulajdonát képezte, az utóbbi napokban gazdát cserélt.

A jöhrnevű fás céget Vas Jenő, a Grünstein Sámuel és Fia Béla nagy fatermelő cég volt igazgatója, aki a Grünstein cégtől barátságos úton kivált és Vas Emil igazgató vette át. A Lignum puhafakereskedelemmel és tűzifa termeléssel foglalkozik. Árúit nagyban és kicsinyben árusítja.

In Ungaria se apără de excesele capitalului străin

Curtea de Apel din Budapesta a obligat o firmă, ca să-și aleagă în consiliul de administrație cel puțin un cetățean ungar

Legea naționalizării, introdusă în mai multe state după război, pentru a ușura controlul de stat în întreprinderi, acum și în Ungaria începe să se introducă.

Dintr'un caz concret, Tribunalul din Budapesta, a obligat o firmă, ca să-și aleagă în direcțiune cel puțin un cetățean ungar, care să locuiască în Ungaria. De pildă societatea de cărbuni din regiunea Budapestei, avea în direcțiune numai cetățeni străini — în special belgieni și cari nu locuiau în Ungaria.

Astfel, deși legea comercială ungară nu prevedea forma de alcătuire a consiliilor de administrație dela societățile pe acții. Tribunalul precizând, că justiția are drept să interpreteze legile după adevărata lor intenție a legiuitorului, a găsit de cuvântă, că să precizeze, că o direcțiune compusă exclusiv din cetățeni străini, poate să periclitizeze interesele juridice ale unei a treia persoane.

Totodată nici autoritățile nu pot să exercite controlul necesar așa cum se cuvine, față de o societate, în a cărei direcțiune nu sunt cetățeni ungari, necesitându-se garanțe, că în cunoștința legilor statului, nu va rămânea societatea fără de conducere. Tribunalul, în consecință crede a adăoga la lege ceea ce lipsea, stabilind norme corespunzătoare legii de naționalizării, prin introducerea în consiliu a cel puțin unui cetățean ungar, cu domiciliul permanent în Ungaria.

Făcându-se apel, Curtea de Apel a aprobat sentința, precizând, că în urma situației schimbate este necesar, ca să se introducă în fiecare direcțiune, respective consiliu de administrație a societăților străine, cel puțin un cetățean ungar.

Astfel, deci și în Ungaria se apără contra exceselor capitalului străin, ale căror întreprinderi se supun unor riguroase controluri.

Un consorțiu american a angajat tratative pentru începerea construirilor în România

Consortiul oferă material ieftin și 25 milioane dolari pentru construirea de case necesare funcționarilor Statului — Dl. Crișan comisarul guvernului pe lângă Banca Națională, pentru întrebuințarea materialului și muncitorilor de construcții din țară

Un consorțiu american, după cum ni-se anunță, ar fi angajat tratative pentru construirea de locuințe necesare funcționarilor Statului român,

oferind 25 milioane dolari și material de construcție

în acest scop. Acest consorțiu, după terminarea locuințelor particulare, ar începe și construirea edificiilor de stat în România. Amănunte în această privință nu s'au evidențiat, dar atâta se știe, că dl. dr. Gheorghe Crișan, comisar al

guvernului pe lângă Banca Națională și deputat,

a propus constituirea unui consorțiu pentru construirea de locuințe ieftine cu muncitori și material de construcție din țară

prin care fapt s'ar contribui la intensificarea industriei și comerțului de lemne de construcție din România și totodată și la descreșterea șomajului atât de acut la noi.

Propunerea, în tot cazul, este la locul ei, industria și comer-

țul de lemne de construcții din țară, ca și alte ramuri indigene, având nevoie de încurajare și favorizare, ca

să poată ieși din impasul, în care au ajuns în decursul îndelungatei crize economice și de numerar,

continuând să se desvolte în interesul țării. Doar, prin utilizarea produselor indigene și muncii din țară, banul nostru rămâne aici la noi și nu se trece în străinătate pentru im-

port și muncă, ci se utilizează pentru trebuințele cetățenilor români.

Propunerile trustului american din acest motiv par cam exagerate și defavorabile țării noastre, întrucât nu se mărginesc numai la finanțarea construirilor, ci și la livrare de material de construcție atunci, când astfel de material avem destul în țară. Dar se speră, că propunerile se vor modifica într'un sens acceptabil.

Germanii caută să acapareze piața română cu mașini, pe cari le livrează pe credite de lungă durată

Un împrumut de 125 milioane pentru creditări române

Marea industrie din Germania, după cum se vede, intenționează să apară pe piața română cu mari forțe. Numai astfel ne putem explica faptul, că a cerut dela Banca Reichului un împrumut de

125 milioane pentru finanțarea exportului desinat României.

Acest împrumut acopere cam 60% din furnituri și ar servi drept credit de garanță.

Este interesant, că marea industrie din Germania intenționează să utilizeze pentru mașini 30% din împrumutul solicitat. Din acest eveniment rezultă, că

industria de mașini agricole din Germania speră să exporteze intensiv în produsele sale în România

Industria de mașini agricole se vede, că a observat, cât de bună piață poate să găsească în România și caută să-și plaseze produsele la noi, unde până acum aceste produse în special din Austria și Ungaria se importan.

Din faptul, că marea industrie germană a solicitat împrumutul pe 3-8 ani, se poate constata, că această industrie

caută să se organizeze pentru creditări de lungi durate

Industria germane, desigur, va înregistra bune rezultate în România pe acest tărâm, avându-se în vedere, că aici nu prea

sunt mașini agricole de plasat pe credite de lungi durate.

Piața română este în stare să primească mașini agricole cât se poate de multe, dela firmele, cari îi acordă marfuri pe credite de lungi durate și din acest motiv vor înregistra germanii la noi bune afaceri.

Din împrumutul solicitat, industria din Germania intenționează să mai utilizeze

20% pentru material de construcție

15% pentru cabluri de telefon și 10% pentru locomotive.

În definitiv, deci, convenția încheiată începe să-și resimtă efectele, fiindcă marea industrie germană a început să se intereseze din ce în ce mai mult față de piața română.

Lengyelország konkuren-ciát csinál a közép-európai vaskartellnek

A közép-európai vaskartell a jugoszláv vasutaktól 4600 vagonnyi vasúti vágány szállítására kapott megbízást. Amikor erről a kartellen kívül álló lengyelországi vasművek értesültek, alacsonyabb ár mellett nyújtottak be pályázatot a jugoszláv vasutaknál és sikerült is egy ezer vagonnyi vágányszállítást megszerezniök. Egyébként Lengyelország vasgyárai a legközelebbi időben belépnek a közép-európai vaskartellbe.

Bánáti Hitelbank Rt. Timișoara

Vagyon

Mérlekszám 1928 decembar hó 31.-én

Teher

Pen térkészet	1,781.680	58
Bankkövetelések	3,097.485	—
Ide en pénzn m	1.6949	—
Értékapirok	242.743	50
Váltótárca	52,273.788	30
Ad sok folyószámlán	12,911.751	39
Je z. logadósok	439.227	53
Leír	1	—
	70.863.620	30

Alapítke	5,000.000	—
Tartalékalapok:		
Rendes tartalékalap*	1,100.000	—
Kétes köve.elések tart. alapja	750.000	—
Betéle:		
a) Tak rékkönyvecskékre	39,500.982	—
b) Folyószámlára	18,160.128	67
Viszleszámított válók		57.661.110
Hitelezők		990.117
Hitelezők		2,263.668
Cedált jel álog övetelések		334.982
Hátr lékos osztalek		4.441
Átmeneti tételek		1,676.841
Ny reség:		
Átmozat 1927 évről	45.005	33
Ezévi nyereség	1,037.454	70
* Az ezévi dotációval 1,250.000 leire emelkedik.		
	70,863.620	30

ss. Forgács Jenő ügyvezető igazgató

Az Igazgatóság:

ss. Csányi György

ss. Szana Zsigmond, elnök ss. D. Th. Artoreanu, ss. Stefan Benghetianu, ss. Carl Baranek ss. M. Böhm, ss. D. Béla Fülöpp, ss. Ignatz Frankl, ss. Iván Lukács, ss. Albert Kiszner, ss. Dr. Oktavian Prosteian, ss. Árpád Róna, ss. Mihál Szabolcska ss. Ilj. Sig. Szana

A felügyelő-bizottság

ss. Julius Schiller elnök, ss. Adolf Engel, ss. Desider Járóssy, ss. Nicolae Pasula, ss. Wilhelm Thellmann, ss. Moritz Zádor

Noui norme pentru impunerile din anul acesta

Ministerul de Finanțe, recomandă administrațiilor financiare să stabilească impozite reale, juste și suportabile — Suspectarea bilanțurilor stărnește nemulțumiri

Administrației Financiare din Cluj și totodată și celorlalte administrații financiare din țară, li-sau trimis circulare, de către Ministerul de Finanțe, precizându-li-se normele necesare pentru impunerile din anul acesta.

Ministerul de Finanțe, în circulara trimisă, atrage atenția organelor fiscale să vegheze, ca

toate întreprinderile să se conformeze legilor în vigoare, trecându-și toate operațiile de contabilitate în registrele prevăzute de legi.

În circulară se mai prevăd diverse norme pentru impunerea întreprinderilor, cari prin bilanțuri și inventare de mulțori truate, se sustrag obligațiilor fiscale.

Organelor de impuneri, prin circulara trimisă, li-se mai atrage

atențiunea, ca

să procedeze cu echitate față de micii industriași, comercianți și societățile, a căror situație dovedește o stagnare în afaceri, în urma crizei generale.

Ministerul de Finanțe în genere cere cu insistență, ca noile impuneri să se facă pe o bază reală și justă.

Dispozițiile din circulara trimisă, evident, țintesc la curmarea nedreptăților, ce se făceau până acuma cu ocazia impunerilor, dar

prin suspectarea bilanțurilor și inventarelor, întreprinderile serioase se simțesc jignite,

având în vedere, că în bilanțurile, ce se dau publicității, se evidențiază numai realități, cari prin publicare sunt destul de supuse controlului.

Reducerea proiectată a taxelor exportului cherestei de stejar, nu satisface nici pe departe pe producători

Măsura nu va corespunde scopului nici în ce privește exportul lemnului de cer pentru foc, ale căror taxe de export se anunță, a se reduce numai la jumătate — Se plănuiesc noi intervenții

În urma măsurilor tranzitorii ce se plănuiesc, nu vor putea fi salvate bogățiile forestiere din Ardeal și Banat

Ziarul „Ardealul Economic” anunșase în mai multe rânduri nizuințele, pe cari le depun de mai mult timp industriași și comercianții forestieri din Ardeal și Banat, pentru a salva bogățiile forestiere dela noi, având în vedere, că în urma diverselor regimuri, vitrege vieții noastre economice,

întreprinderile din Ardeal, și în special cele forestiere, au ajuns în pragul ruinei.

În consecință era chiar și natural, ca aceste întreprinderi să-și aștepte salvarea dela noul guvern, care trebuie să cunoască mai bine situația din Ardeal și Banat, având mulți miniștri din aceste regiuni.

Intervenții mai multe s'au făcut în special pentru

ușurarea exportului cherestei de stejar documentându-

se, că prin măsurile prohibitive de până acuma, se periclită și chiar și interesele statului.

Cu toate aceste, în urma intervențiilor, Comisiunea Economică, după cum se anunță, crede să tranșeze chestia exportului numai printr'o măsură tranzitorie (de 3 luni după cum anunșasem),

reducând taxa de export dela 5000 la 2000 lei de vagon.

Măsura aceasta însă nu satisface nici pe departe interesele exportului cherestei de stejar, cum nu ne satisface nici reducerea — tot tranzitorie — la jumătate a taxelor de export ale lemnului de cer pentru foc, din cari avem imense stocuri, de prisos, cari

în lipsă de piață consuma-

oare, se putrezesc tăiate în păduri.

Situația este același și în privința lemnului de paltin și frasin, cari de asemenea nu se pot valoriza din cauza măsurilor prohibitive.

Factorii economici din Ardeal Banat, având în vedere, că până în prezent Comisia Economică nu a hotărât definitiv, asupra chestiei sunt decizi, ca să mai facă noi intervenții, pentru a argumenta

în necesitatea unor măsuri definitive pentru înlesnirea exportului produselor forestiere din Ardeal și Banat

ca să se poată salva imensele bogății. Doar în aceste bogății sunt investite uriașe capitaluri, fără, ca să se poată mobiliza, cu toată

mobilizarea capitalului investit, ar contribui în foarte mare proporție la îmbunătățirea cursului valutei române,

dacă s'ar ușura exportul.

Se speră deci, că avându-se în vedere aceste amănunte, se va căuta o soluție, care să satisfacă interesele vieții economice din România, în care între primele ramuri, este și industria forestieră.

Un nou termen pentru declararea beurilor spirituoase

Anularea amendelor stabilite pentru nedeclararea beurilor la termenul fixat

Fabricanții de licheruri, depozitarii și comercianții de beuri spirituoase în urma sporirii taxelor pe spirit, au fost obligați, ca să-și declare până la 15 Ianuarie a. c. stocurile de spirituoase, ce aveau în magazii.

Aceia, cari nu și-au putut face declarațiile la termen au fost amendați cu mari sume, încât a fost necesar să se facă intervenții pentru o păsuire și pentru anularea amendelor stabilite.

Ministerul de Finanțe, în urma argumentelor, ce i-s'au

prezentat,

a acordat o păsuire declarațiilor, anulând totodată și amenzile stabilite.

În legătură cu aceste dispoziții, Ministerul a dat o circulară tuturor administrațiilor financiare, avizându-le, că

să controleze cu strictețe aplicarea legii comerțului de beuri

spirituoase, interzicând podgorienilor, ca să vândă vinuri în detal.

Trustul suedez al chibriturilor ne avansează un împrumut de 30 milioane dolari cu 7%⁰

În principiu s'a căzut de acord asupra tuturor condițiilor. Trustul s'a angajat să participe la toate împrumuturile României, în proporție de 20 la sută

În cercurile bineinformate se susține, că dela Paris s'a anunșat oficial încheierea în principiu a tratativilor, pe cari le-au pornit delegații români cu reprezentanții trustului suedez al chibriturilor, pentru a ne acorda un împrumut.

În urma tratativilor,

trustul suedez al chibriturilor s'a angajat să ne acorde un împrumut de 30 milioane dolari cu 7% pe timp de 30 ani.

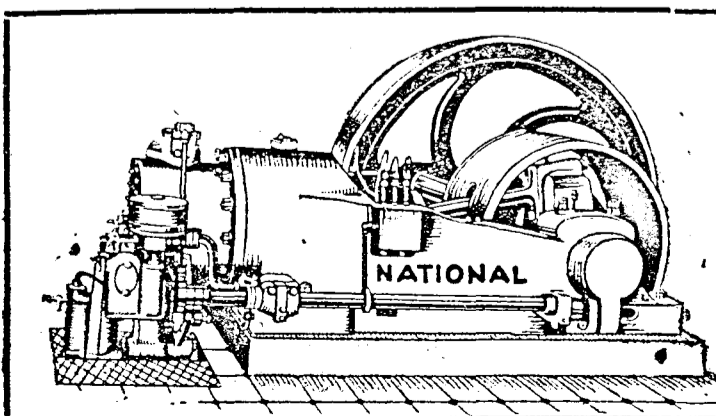
Împrumutul român este similar cu acela, pe care-l încheiasă Ungaria cu acest trust, având aproape aceleași condițiuni și garantându-se trustului piața română de chibrituri.

Trustul s'a mai angajat să

participe și la celelalte împrumuturi române, în proporție de 20 la sută,

de asemenea și la cel actual. Totodată, trustul s'a mai obligat, ca după încheierea convenției, să garanteze monopolului Statului român, un venit superior actualului cu 50% din vânzarea chibriturilor.

În legătură cu acest eveniment, se anunșă, că actualul împrumut de stabilizare se garantează cu restul produselor monopolurilor statului și cu impozite și taxe excepționale, dintre cari unele s'au și introdus în vigoare. După aceste împrumuturi însă vor mai urma și altele, până ce se va restabili la normal cursul valutei române.

A National Gas Engine Comp., Ashton (Anglia)

gyártmányait képező világhírű compressornélküli

National Dieselmotorok

ajánlatokat kész-
séggel küldünk!

alacsony fordulatszám és csekély üzem-
anyagfogyasztással fekvő és álló elren-
dezésben rendkívül kedvező fizetési fel-
tétel mellett kaphatók az erdélyi
vezérképviseltnél:

ajánlatokat kész-
séggel küldünk!

Economia Kereskedelmi és Ipari Rt.-nál, Oradea.

Február végén összeül a párisi konferencia a háborúelőtti osztrák-magyar államadósságok végleges rendezésére

Az aranyjáradékokat amortizációs papírjáradékokká fogják átalakítani és a papírjáradékokat részben és kis mértékben valorizálni fogják

Február végén Párisban a jóvátételi bizottság részvételével összeül az utódállamok delegátusainak és a hitelezők megbízottainak konferenciája a háború előtti osztrák-magyar államadósságok immár 10 év óta vajdó problémájának végleges megoldására.

A megoldandó államkötvények két fő típusra oszlanak. Az elsőt az arany- és valutakötelezvények alkotják, nevezetesen az osztrák és magyar aranyjáradékok, továbbá

az osztrák kincstári utalványok 1914-ből és az 1910., 1913. és 1914. évi magyar járadékok.

A monarchiából keletkezett, illetőleg kiegészült utódállamok kötelezettségeit az 1923. évi innsbrucki egyezmény ideiglenesen úgy rendezte, hogy az aranyjáradékokat ugynevezett örökös járadékokká deklarálta és a kamatszolgáltatást 27, illetőleg 32 százalékkal állapította meg. Mivel a hitelezők ezzel a rendelkezéssel nem elégedtek meg, már az 1928. évi római konferencián

megkísérelték a feltételek megjavítását

Hosszas tárgyalások után a jóvátételi bizottság azt a közvetítő javaslatot tette, hogy az utódállamok 1935-től 1980-ig fizessék vissza hitelezőiknek az aranyjáradékok névértékének 75 százalékát.

Ugyanekkor Rómában sikerült a papírjáradékok ügyében kompromisszumos formulát találni. A papírjáradékokhoz tartoznak a 4%-os májusi és júliusi járadékok, a 4,2%-os februári és áprilisi (ezüst)járadékok, a 4%-os márciusi és júniusi koronajáradékok és a 3½%-os beruházási járadék. A hitelezők a tárgyalások során utáltak a békeszerződésnek ama határozmányára, amely szerint azok az adós államok (azok az államok, amelyek kevesebb járadékot pecsételtek le, mint amennyi kötelezettségüknek megfelel),

a különbözetért ugynevezett pótkötvényeket tartoznak kiadni saját vagy utájukban.

Az adós államok ezt a javaslatot elvben elfogadták, csupán a költségek fedezése ügyében nem jött létre megegyezés.

Az egyes utódállamok defi-

citje a papírjáradékokban

a következő: Magyarország 1½ milliárd, Jugoszlávia 50 millió, Románia 700 millió, Lengyelország szintén 700 millió korona. Ezzel szemben a következő államoknak feleslegük van és így tulajdenképpen ezek is a hitelezők közé tartoznak. Csehszlovákia 670 millió, Olaszország 240 millió és Ausztria 160 millió koronával.

A római konferencia után az egyes adós utódállamoknak állást kellett foglalni az említett közvetítő javaslatokkal szemben. Az elmúlt év októberében az utódállamok delegátusai újból összeültek Bécsben és

az aranyjáradékok ügyében egy mindeddig tiokban tartott ellenjavaslatot dolgoztak ki.

A papírjáradékok ügyében az utódállamok eleinte elutasították a valorizációs követeléseket, mikor azonban a jóvátételi bizottság utalt arra, hogy ez komplikációkat okozhat az illető államok nemzetközi hitelezésében és a papírjáradékokban aktív Ausztria, Csehszlovákia és Olaszország között, hogy minden körülmények között a hitelezők mellé állanak, az adós utódállamok kijelentették, hogy elvben hajlandók valamelyes valorizálásra,

Mindazonáltal

az októberi bécsi tanácskozás eredménytelenek maradtak minek következtében a decemberre tervezett párisi járadékkonferenciát is el kellett halasztani.

A párisi Caisse Commune novemberben már foglalkozott az utódállamok Bécsben kidolgozott ellenjavaslatával, azokat — egyúttal a hitelezők nevében is — elfogadhatatlannak minősítette. Az adós államok delegátusai az ellenjavaslatokat erre bécsi szerkesztőségünk értesülése szerint módosították olyaténképpen, hogy

az adós államok hajlandók az aranyjáradékokat ugynevezett örökös amortizációs papírjáradékokká átalakítani

és a papírjáradékokat csekély mértékben valorizálni. A Caisse Commune ezeket a javaslatokat elfogadta további tárgyalások

alapjául s ennek következtében február végén Párisban összeül az utódállamok, a hitelezők és a jóvátételi bizottság delegátu-

sainak közös konferenciája a háború előtti osztrák-magyar államadósságok végleges rendezése ügyében. B. B.

Cererile de faliment în Cluj s'au cifrat la 150 în 1928

In anul trecut s'au înregistrat peste 70 firme noi — Firme individuale s'au înregistrat peste 30

Çea mai elocventă dovadă a unei crize economice din România, ne-o ofere insolvențele și cererile de declarare în faliment a diferiților debitori.

Proporțiile acutei criză, origine și le poate foarte ușor imagina, dacă are în vedere, că în afară de

desele insolvențe, cari se încheie aproape toate prin acorduri forțate

numai în anul trecut s'au înregistrat de pildă în Cluj, în total 150 cereri de declarare în faliment a diverselor firme debitoare.

Numărul firmelor noi, cari s'au înregistrat anul trecut în număr de 70, nu dovedește o prosperare a diverselor întreprinderi s'au ramuri, fiindcă proprietarii acestor firme, aproape toți sunt începători fără experiențe și cari în recunoașterea situației, au crezut, că își vor putea asigura mai ușor existența. Nereușita acestor încercări însă ne o dovedesc destul de eclatant,

numeroasele brevete, cari se restituiesc autorității în drept.

Astfel, Autorității Industriale de I. Instanță din Cluj, aproape zi de zi i-se restituiesc brevete.

Că proprietarii noilor firme sunt mai mult încercători fără experiențe și cunoașterea situației și cari caută să-și creieze vre-o independență, putem constata și din faptul, că din cele 70 firme înregistrate, 31 sunt individuale. Proprietarii acestor firme, după ce se conving despre realitate, rând pe rând își restituiesc brevetele, neputând să-și mențină firmele în actuala criză, în care

să distrug chiar și firme solide și vechi, conduse de excelenți specialiști.

Ce se mai vorbim deci despre firmele noi, conduse de oameni nespecializați și fără experiențe de branșe?

Dacă în fiecare oraș este situația cam aceeași — și este proporțional — atunci ne putem ușor face o iconă fidelă a situației critice, în care am ajuns.

O statistică generală, de alt-

fel nu ar strica să alcătuiască Ministerul de Industrie și Comerț, despre cererile de declarare în faliment și de insolvențele, cari se evidentiază în decursul fiecărui an în România, pentruca să avem o situație reală a crizei economice, care bântuie în România.

Megint felemelték a réz árát

A nemzetközi rézkartell az Európában eladásra kerülő réz árát újabb egynegyed dollárról 17¼ dollárra emelte fel. A réz árának ez az újabb felemelése annál inkább feltűnő, mert az utóbbi időben a rézfogyasztók bevásárlási tevékenysége alacsonyult.

A Sváb Központi Bank beszüntette óbessenyői fiókját

Óbessenyőn évtizedek óta a helyi pénzügyteket a lakosság teljes melegezésére bonyolította le a Sváb Központi Bank fiókját. Mint a község egyetlen pénzintézete természetesen nagy forgalomnak örvendett Óbessenyőn, mely komoly gazdasági életet élt, megbecsülte bankját s miután az megbízhatónak bizonyult, minden időben gondoskodott arról, hogy a Sváb Központi Bank fiókja foglalkoztatva legyen.

Nem csekély meglepetést okozott tehát az elmúlt napokban az anyaintézet azon rendelkezése, mely minden megokolás nélkül beszüntette fiókja működését. Óbessenyőre nézve valóságos csapást jelent gazdaságilag egyetlen bankvállalatának a bezárása. Ez az intézkedés egészen váratlanul érte s egyelőre nem is gondolhat arra, hogy a hiányt pótolja. A hir minden bizonytal egész Bányában feltűnést fog kelteni különösen pénzügyi körökben, annál is inkább, mert annak idején igen komoly pénzintézetek versenyeztek azért, hogy az óbessenyői piacot maguknak megszerezzék.

Magyarország a csehszlovák cipőimport ellen

A magyar bőripar az utóbbi időben szaklapjaiban, de napilapokban is heves támadásokat intézett Csehszlovákiának Magyarországra irányuló cipőexportja ellen. A magyarországi bőripar követeli, hogy Magyarország cipővámját megfelelően emeljék föl, ugyanakkor pedig tervszerű propaganda induljon meg a magyar fogyasztók körében. A magyar börgyárosok ezért külön röpiratot akarnak kiadni a csehszlovák gyármányu cipők ellen és ezt a röpiratot a lakosság széles rétegeiben kívánják terjeszteni.

BEREA „URSUS” este excelentă
Az „URSUS” sör a legjobb

Bilanțul „Minele de Cărbuni din Ardeal“

din anul 1928.

Societate Anonimă Cluj

Capital: Lei 30.000.000

În baza art. 15—26 din statute, direcțiunea societății anonime „Minele de Cărbuni din Ardeal“, cu sediul în Cluj, convoacă adunarea generală a acționarilor societății, în ziua de 2 Februarie 1929, ora 5 p. m., la sediul societății în Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 143.

Ordinea de zi a adunării generale va fi următoarea:

1. Raportul direcțiunii, relativ la activitatea societății de anul 1928.
2. Raportul comisiunii de supraveghere.
3. Aprobarea bilanțului și a contului de profit și pierdere pe 1928.
4. Descărcarea direcțiunii și comisiunii de supraveghere, pentru activitatea lor pe anul 1928.
5. Modificarea articolelor 1, 5, 14 până la 20, 24, până la 34, 40, 41 și 47 din statute.

Pentru a putea participa la adunarea generală, dnii acționari sunt obligați să depună, conform art. 19 din statute, cu cel puțin 3 zile înainte de adunare, acțiunile lor la sediul societății în Cluj, Cal. Reg. Ferdinand Nr. 143, sau la Banca de Credit Român în București.

Cluj, 14 Ianuarie 1929.

Direcțiunea.

Az Erdélyi Szénbánya Rt. 1928. évi mérlege

Az Erdélyi Szénbánya Részvénytársaság február 2-án tartja közgyűlését Kolozsváron, a társaság székházában. A közgyűlés programján szerepel az igazgatóságnak 1928. évről összeállított és alant közölt mérleg jelentése, valamint az alapszabályok néhány pontjának módosítása. Az Erdélyi Szénbánya Rt. mérlege az intézet hatalmas fejlődéséről tesz bizonyosságot. A részvénytársaság, mely eddigi hatmillió alaptőkéjét a múlt év augusztus 24-én 30 millió lejre emelte fel, az 1928-as évet nagyszerű eredménnyel zárta le.

Minele de Cărbuni din Ardeal

Societate Anonimă, Cluj

Capital: 30,000.000 Lei

Bilanț general

Activ

Incheiat la 31 Decembrie 1928.

Pasiv

Activ	Incheiat la 31 Decembrie 1928.	Pasiv
I. Numerar:		I. Capital social — — — — — 30,000.000*)
Cassa — — — — —	531.203 43	II. Rezerve:
II. Concesiuni:		Fond de rezervă ordinară — 1,10 000 —
839.165 hectare concesionate		Rezervă pl. diverse amortizări 6.300.00 —
22.000 — hectare perimetre exclusive	1,237.500 —	Rezervă pentru creanțe dubioase 300.000 —
III. Acțiuni — — — — —	914.830 —	Rezervă specială (art. 45 legea minelor — — — — — 476.394 88
IV. Instalațiuni:		III. Accepte — — — — — 13.900.000 —
Instalațiuni miniere, mașini, căile ferate etc. — — — — — 9.906.425 89		IV. Creditori:
Centrala electrică Șorecani — — — — — 31.523.809 91		Conturile-curente — — — — — 37.395.164 23
Funicularul — — — — — 2.128.519 51		Anticipații pt. cărbuni — — — — — 1.076.051 40
Animale și vehicule — — — — — 749.363 50		Pădurile din Chidea și Vale — — — — — 484.014 67
Mobilier — — — — — 71.425 —	44.379.543 81	V. Profit net:
V. Terenuri:		Reportat din anul 1927 — — — — — 46.780 —
In comunele Aghireșu, Arghișu, Dâncu, Ticu și Tâmașa — — — — —	1,090.743 84	Rezultat în anul 1928 — — — — — 4.164.863 02
VI. Clădiri:		
De uzine și locuințe muncitorești	3,565.261 06	
Palatul societății din Cluj — — — — — 4,725.000 —	8,290.261 06	
VII. Proviziuni:		
Materiale, alimente, etc. — — — — — 4,012 476 62		
Stoc de cărbuni — — — — — 875.880 —		
Valoarea cărbunilor explorați și pregătiți la exploatare — — — — — 8,037 000 —	12,925.356 62	
VIII. Debitori:		
Căile ferate române — — — — — 23,844.609 37		
Diverși p. cărbuni — — — — — 877.718 36		
Avansuri muncitorești — — — — — 466.501 71	25,188 829 44	
IX. Posturi transitorii:		
Studii și experiențe — — — — — 400.000 —		
Dotânzi plătite anticipativ — — — — — 285.000 —	685.000 —	
	95,243.268 20	
		95,243 268 20

*) Capital societății a fost urcat de la 6,000.000 lei la 30,000.000 lei, în cursul exercițiului, la 24 August 1928.

Grigore Manoilescu, director

Ignatie Ferencz, contabil-autorizat

Contul de profit și pierdere

Pierdere

Incheiat la 31 Decembrie 1928.

Profit

Pierdere	Incheiat la 31 Decembrie 1928.	Profit
Direcțiunea centrală — — — — —	5,379.297 21	Profit reportat din anul 1928 — — — — — 46.780 —
Cheltuieli uzinale — — — — —	45,223.511 04	Întretele din vânzarea cărbunilor — — — — — 59 152.349 27
Impozite — — — — —	2,155.380 —	Venitul p. tului soc. di Cluj — — — — — 620.672 —
Amortizări — — — — —	3,300.000 —	Venitul pădurilor din Chidea și Vale — — — — — 450.000 —
Profit net — — — — —	4,211.643 02	
	60,269.801 27	
		60,269.801 27

Grigore Manoilescu, director

Ignatie Ferencz, contabil-autorizat

Steiner professzor vezetése alatt a közeljövőben megnyílik a reorganizált Nerva szanatórium

A legkiválóbb specialistákból állították össze az orvosi kart

Megírtuk annakidején, hogy a fizetésképtelenné vált Nerva szanatóriumot a hitelezőktől dr. Steiner Pál sebészprofesszor vásárolta meg 6 millió 700 ezer lejért. Az új tulajdonos miután az ingatlan hátralevő vételárát Paget Ilona háztulajdonosnak kifizette, a szanatórium reorganizálását is megkezdte.

Steiner professzor az eddigi tervek szerint nagyszabású átalakításokat fog végezni a Nerva szanatórium épületén, hogy az sebészeti célokra megfelelővé

legyen. Az átalakítási munkálatokat, melyek az eddigi tervek szerint körülbelül négy millió lejbe fognak kerülni, egyik kolozsvári építész végzi. A szanatóriumot valószínűleg május elsején nyitják meg és annak adminisztratív vezetését dr. Váry Tibor főorvos fogja ellátni, míg a nőgyógyászati osztály vezetését dr. Stanca Constantin neves professzor gondjaira bizzák, az idegosztályt pedig dr. Goldner Pál fogja vezetni.

Marea întreprindere forestieră „Lignum” din Oradea-Mare, a fost cumpărată de către dñii Emil și Eugen Vass

Redacția din Oradea-Mare ne anunță, că întreprinderea comercială forestieră „Lignum” din Oradea-Mare, care până acum era în proprietatea societății H. Nussbaum & Co. a fost cumpărată de către dñii Emil Vas și Eugen Vas, fostul

director al mării firme Samoilă Grünstein și Fiul Bela, de unde s'a retras pe cale amicală.

Întreprinderea se ocupă cu comerțul lemnului de esență moale și al lemnului de foc, en gros și en detail.

CRITICĂ BILANȚURILOR

Banca Bănăneană de Credit din Timișoara

în bilanțul de pe anul 1928, își evidențiază foarte elocvent capacitatea de desvoltare.

Institutul, cu un capital societar de 5 milioane, administrând depuneri de 57.661.000 lei, pe anul 1928 a înregistrat un profit net de 1.037.454 lei. În portofoliul cambiilor, institutul evidențiază 52.273.000 lei, iar în al debitorilor 12.911.000 lei, având la rezerve 1.250.000 lei.

Banca avuse un reescompt de numai 1.000.000 lei și astfel, fiind avizată aproape numai la propriile sale puteri, a dat dovadă de o conducere pricepută și înțeleaptă.

Prima Rafinerie de Spirt din Timișoara S. A.

în bilanțul de pe anul trecut, cu un capital de 12.000.000 lei, evidențiază un profit net de 3.830.000 lei.

Întreprinderea are la rezerve 8.000.000, la fondul pretensiunilor dubioase 6.200.000 și la fondul suplimentar 3.300.000 lei, dovedind, că în mâinile dlui director general Taussig a ajuns sub o conducere pricepută și înțeleaptă.

La fondul de penzie al funcționarilor se evidențiază 4.684.000 lei, pe când în efecte și cambii se evidențiază peste 11.000.000 lei.

Circulația de peste 89.000.000 lei, ne servește o elocventă dovadă, că întreprinderea este condusă în direcția cea mai bună de către dl. director general Taussig.

În direcțiunea întreprinderii de altfel găsim ilustre persoane, între cari dñii Chirculescu, fost ministru; Tabacovici, Sigismund Szana și Richard Soepke, pe când în comitetul cenzorilor sunt dñii baron Paszteli, Rothbart, Pentia și Rona.

MÉRLEGKRITIKA

mérlege a szakszerű vezetés és helyes irányban haladó mobilitásáról tesz tanúságot.

Az Első Temesvári Szesz-égető és Finomító Rt

1928. évi mérlege most jelent meg. A 12.000.000 lej alaptőkével rendelkező vállalat az elmúlt évet 3.830.000 lej tiszta nyereséggel zárta. A vállalat 8 milliót meghaladó tartalékalapja és 6.200.000 lejnyi értékcsökkenési alapja, valamint a 3.300.000 lej pórtértékcsökkenési alap legkésebb bizonyítéka annak, hogy a Taussig ügyvezető igazgató által irányított szeszégető,

vezetése a nehéz gazdasági viszonyok ellenére is, kitűnő kezekben van lefektetve. A vállalat tisztviselő és alkalmazottak nyugdíjalapjára 4.684.000 lejt fordított értékpapírokban és váltótárcaiban több mint 11 millió lej összeget birtokol. Az Első Temesvári Szeszégető 89 milliót meghaladó forgalma ékes bizonyítéka annak, hogy Taussig

Nemzetközi cement kartellszövetség van alakulóban

A kartel hívatása a nemzetközi irányakat szabályozni

A múlt évben hatalmas verseny volt a különböző gipszgyárak között s ennek következtében az árak fokozatosan lemorzsolódtak. Az érdekelték ugylátszik tudatára ébredtek annak, hogy

ha a versenyt rövidesen meg nem szüntetik, úgy az árak további lemorzsolódásával a gyárak rentabilitása is veszélybe kerül.

ezért a gipszgyárak a napokban tárgyalásokat folytattak a gipsz árának szabályozására. Az érdekeltéknek sikerült megegyezést létrehozni s ezzel együtt a gipszárak további lemorzsolódását megakadályozni.

A gyárak árkartellit létesítettek s ennek megfelelően az összes gyárak a gipsz árát, mely az utóbbi időben már

igazgató a vállalatot a leghelyesebb irányban vezeti. A vállalat igazgatóságában különben nem kisebb nevekkel találkozunk, mint Chirculescu volt miniszter, Tabacovici, Szana Zsigmond, Soepke Richard, míg felügyelőbizottságában br. Paszteli, Rothbart, Pentia és Rona foglalnak helyet.

ötezer lejjel lemorzsolódott, kétezer lejjel felemelkedett.

Ugyanez volt a helyzet a cementgyárak között is, itt azonban a situáció annyival súlyosabb, mert a felvevő piac egyes országok keretein belül redukálódott. Ezért a Népszövetség égisze alatt egy konferenciát tartottak, mely

foglalkozott az egyes államok nyersanyag be és kiviteli vámtételeinek egységesítésével.

A cement vámját le akarják szállítani és a felvevő piacokat rayonizálni, tekintettel azonban az egyes országok szükségleteire és cementiparára. Ha ez a rayonizálásra vonatkozó tárgyalás sikerre vezet, úgy a verseny is megszűnik a cementgyárak között és nem lesz többé akadálya annak, hogy az árakat internacionálisan szabályozzák.

A Jilescu autócég nem építi le, hanem megnagyobbítja üzletét

Egyes lapok azt a hírt közzölték, hogy a kolozsvári Jilescu autós cég leépíti fiókját és csak a benzinkutakat és garaget tartja üzemenben.

Ez a hír azonban nem felelt meg a valóságnak, mert a Jilescu cég teljes egészében folytatja az autókalkatrézsek eladását, csupán csak egyes, az autófelszerelésekhez tartozó alkatrészek eladásának beszüntetéséről van szó. A Jilescu cég egyébként a Calea Dorobanțiloron levő garage-telepén kívánja üzemét megnagyobbított állapotban folytatni s ezért a közeljövőben jelentős investícióval nagyszabású autózúzetet kíván létesíteni. Természetes, hogy ennek megnyitásakor a jelenlegi detailüzletet is odahelyezi át s valószínű, hogy ez a tranzakció adott okot félremagyarázásokra, mely olyan színben tüntette föl, — ezt a Kolozsvár legnagyobb autóeladással foglalkozó üzletét, — mintha üzletét leépíteni akarná.

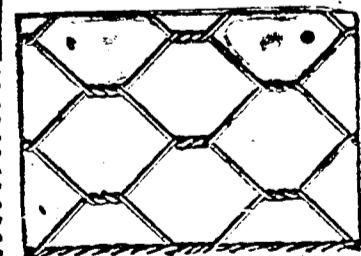
Értesülésünk szerint a Jilescu cég még újabb autómárkák képviselőjét is szándékozik átvenni és így az üzletkörét még bővíteni fogja, nemhogy leépítse.

Bécsi szerkesztőségünk címe:
Benczel Béla
Wien, IV. kerület,
Schönburg Strasse 36.
I. emelet.

Leszállítják a D. D. S. G. osztalékát

A D. D. S. G. hajózási társaság az elmúlt évben kedvezőtlenebbül zárta mérlegét, mint az azt megelőző évben. A Magyarországból való buzabehajózások visszafejlődése következtében az üzletmenet rosszabbodott. Ilyen körülmények között az 1927. évi hat schillinges osztalékot a társaságnak az 1928. évre nem lesz módjában megszavaznia.

Citiți „Lemnul”

Többszöröcsavart (hatsarkos) horganyozott sodronykerítésfonatok, mindenféle sodronyszövetek, horganyozott tűskeshuzal, vas- és rézbutorok, sodronyágybetétek a legelőnyösebb árakban beszerezhetők:

Pásztóni & Keffmann
Brașov,
sodronyáru, vas- és rézbutorgyárában.
Gyár: Hátulso-ucca 66. Telefon: 481. Mintaraktár: Kórház-ucca 32. Telefon: 428.

Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság.

Meghívó

a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságnak
1929. évi március hó 16-án déli 12 órakor az intézet ülés-
termében tartandó

XXII. évi rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése és a zárszámadások előterjesztése.
2. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal és a felmentvény megadása.

3. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása.
4. Az igazgatósági tagok megválasztása.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása.
6. Alapszabály-módosítás.
7. Esetleges alapszabályszerű indítványok.

Az igazgatóság.

Azon részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni óhajtják, az alapszabályok 22. §-a értelmében tartoznak legkésőbb 1929. évi március hó 11. napjáig bezárólag részvényeiket a folyószelvényekkel együtt letéti elismervény ellenében Timişoara-n a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság főpénztáránál, vagy Bukarestben a Banca Marmorosch, Blank & Co. főpénztáránál letenni. Minden 5 darab részvény egy szavazatra jogosít.

VAGYON

Mérlegszámla 1928. december 31-én

TEHER

Készpénz és idegen pénznemek	60,607.963 27			Saját tőke			
Avista követelések a Banca Naţionala és más bankoknál	26,716.159 85	87,324.123 12		200.000 drb à 250 L n. é. részvény 1928 évi szelvényvel L 50,000.000			
Tárcában levő váltók:				50.000 drb à 250 L n. é. részvény 1929 évi szelvényvel 12,500.000	62,500.000		
Leszámított váltók L. 257,005.314'80 ezekből visszleszámítolva a Banca Naţionala által 41,065.343'—	215,939.971 80			Tartalékalap*	97,000.000		
váltók külföldi értékben	103,391.268 —	319,331.239 80		Kétes követelések tartalékalapja L 5,018.995			
Intézeti palota (Bánáti ház)		12,000.000 —		Idei dotáció 4,981.005	10,000.000	169,500.000	
Fióképületek				„Szana Zsigmond” jubileumi tisztviselői segélyalap			1,000.000
Lugoson és Resicán		861.357 —		Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. és az érdekkörébe tartozó vállalatok alkalmazottainak nyugdíj-egyesülete			4,093.000
Saját értékpapírok és állandó részesedések				Betétek takarékbetétkönyvecskékre és folyószámlára Leiben és külföldi pénznemekben			507,390.029 50
Affiliációk és érdekkörünkbe tartozó vállalatok részvényei		101,953.122 52		Hitelezők			23,377.156 25
Előleg értékpapírokra		10,201.524 20		Hitelezők külföldi értékekben			144,151.765 —
Erdekkörünkbe tartozó vállalatok tartozásai és egyéb fedezett folyószámla adósk				Rembours hitelezők			18,790.477 —
Lei értékben	233,317.128 77			Szavatosságok L 130,402.696'80			
Külföldi pénznemekben	128,982.624 27	362,299.753 04		Beszedvények L 42,716.053'25			
Rembours adósk		18,790.477 —		Átmeneti tételek			17,550.709 89
Szavatosságok L. 130,402.696'80				Nyereség			
Beszedvények L. 42,716.053'25				Áthozat 1927 évről 2,973.187 06			
Leltár a központban és a 11 fiókban együtt		1 —		1928 évi tiszta nyereség 23,935.272 98		26,908.460 04	
		912,761.597 68		*Az igazgatóság javaslatának elfogadása esetén 100,000.000 Leiro emelkedik			912,761.597 68

KIADÁS

Eredmény számla 1928. december 31-én

JÖVEDELEM

Tisztifizetések, utazási és üzleti költségek, nyomtatványok, irodabér, posta és távbeszélő		12,079.839 57		Nyereségáthozat 1927. évről		2,973.187 06
Tisztviselői nyugdíj és betegsegélyző hozzájárulás		194.051 —		Különféle kamatjövedelmek		17,208.480 34
Adó és illetékek		3,185.879 95		Saját értékpapírjaink részesedések és fiókjaink jövedelme		17,065.227 45
Tartalékolás kétes követelésekre (az adótörvény 32. b. §-a értelmében)		4,981.005 —		Jutalékok és egyéb jövedelmek		10,102.340 71
Nyereség						
Áthozat 1927. évről	2,973.187 06					
1928. évi tiszta nyereség	23,935.272 98	26,908.460 04				
		47,349.235 56				47,349.235 56

A könyvelésért:
Gusz s. k.
aligazgató.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Blank s. k. alelnök. Szana s. k. vezérigazgató.
Artereanu s. k. Dr. Beniczky s. k. Dr. Coste s. k. Fleissig s. k. Frankl s. k. Hajts s. k. Kimmel s. k. Kun s. k. Mocsonyi s. k.
Dr. Nicora s. k. Petrovici s. k. Policrat s. k. Şeulescu s. k. Soepkez s. k. Tabacovici s. k. Uhrmann s. k. Ing. Vidrighin s. k. White s. k.
Megvizsgálta és helyesnek találta

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Deutsch s. k. elnök Bejan s. k. Bernstein s. k. Dr. Chicoş s. k. Crăciun s. k. Dr. Györbíró s. k. Latter s. k. Mateiu s. k. Somló s. k.

A legjobb cipőkrém

a

GLADYS

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

„CARMEN”

FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ
ORADEA

Ajánlja női luxus, trotteur és gyermekcipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE”

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.
Első Romániai Elektromosgyár Rt.
Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1.
(Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és
magasfeszültségű anyagok. Mű-
szerek: Hartmann & Braun.
Szénkefék: Sächsische Dina-
mobürstenfabrik. Motorok!
Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgőnyeim: RELAIS

Industria Textilă
Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár
Részvénytársaság

Ardealul Economic
Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15'—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

Citiți

„Lemnul”

„VICTORIA”

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDELYI PASZOMÁNY ÉS ZSINOR/RUGYÁR
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

șireturi pentru
ghete, trese, șireturi de
lama goufrate, șuitașuri și dife-
rite articole de pasmanterie
de prima calitate

Gyárt:

mindennemű
cipőfűzőt, lámaszegőt,
sujtást, tresset borítást és külön-
böző speciális paszományárut
elsőrangú kivitelben

Telegram: Pasmanteria Victoria

Kolozsvári Takarékpénzt.
és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7.

Fiókjai: Décs, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár,
Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden bankügy-
letet legelő-
nyösebben
végez.

Áruraktárai
a vasut
mellett

Engedélyezett
devizahely.

Betéteket
elfogad

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja
Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. — Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.:) TRAIAN CHIRILĂ

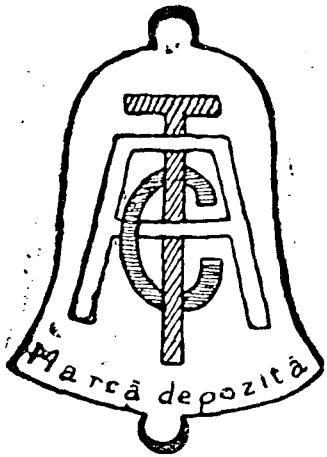
Abonamente — Előfizetési árak:

tará pe un an . . . { Pentru particulari, comercianți și industriași 1200 lei
Pentru bănci și instituțiuni financiare . . . 2000 lei
Belföldön egész évre { Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak 1200 lei
Bankoknak és pénzintézeteknek . . . 2000 lei
Pentru străinătate } 1500 lei.
Külföldre . . . }

Jumătate an { 600 lei
1200 lei
Féleure . . . { 600 lei
1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina I. a. cm². } 20 lei
Cimlapon I. oldalon cm²-ként . . . }
In text } 15 lei
Szövegdal }
Un sir garmond } 80 lei
Egy garmond sor }

Cu această marcă este prevăzută
fiecare obiect de argint și lux fa-
bricat în fabrica

„TACĂMUL” din
CLUJ.

•••••

Fineță de 800!

Pabricațiile se pot procura în prăvăliile de
bijuterii mai bune. Numai pentru revânzătorii.
„Tacămul” fabrică de argintării Cluj.
Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82.
Adresa telegrafică: „Tacămul”

Olvasza a

Keleti Újság-ot

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA, COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 70.000.000

Sediul Social: Satu-Mare

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI MIHAL.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.

Soc. Anonimă Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare.

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapestben

a legkellemesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben lévő

Grand Hotel PARK Nagyszálloda

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10. szám, mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szoba árainkból.

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Külön házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke,

ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos!

Industria Sârmei S.A. Cluj

UZINELE: CÂMPIA TURZII

Adresa telegrafică: „FERRUM” Cluj.
Telefon: 440, 347.

Sârmă lamina ă, fier de beton, cue de tot felul, sârmă arsă, sârmă arămită, sârmă ghimpată, sârmă de oțel, incuetoare de saci, arcuri de mobile, agrape, sârmă zincată (galvanizată).

Hengerhuzal, betonvas, tuskeshuzal, acélhuzal, vashuzal, rezet, vashuzal horganyzott, szög minden méretben, zsákkötöző drótok, irodakapsok, butorrugó, vashuzal, fényes, lágyított.

Walzdraht, Betoneisen, Drahtstifte jeder Art, Drahtgeglüht blank, verkupfert, verzinkt, Stahldraht, Stacheldraht, Möbelfedern, Werdernadeln, Sackverschlüsse.

Banka „TRANSSYLVANIA” Bank

Soc. Anonimă. Bank Rt. Aktiengesellschaft.

Centrala — Központ — Zentrale

CLUJ—KOLOZSVÁR.

Alapított: 1872-ben.

Alaptőke: 22 millió lei.

Sucursale—Fiókiintézetek: Alba-Iulia—Gyulafehérvár, Ditrău—Ditrő, Gheorgheni—Gyergyószentmiklós, Mercuria-Ciuc—Csíkszereda, Sănmartin-Ciuc—Csíkszentmárton, Târgul-Secuesc—Kézdivásárhely, Turda—Torda, Uioara—Marosújvár. **Expozituri—Kirendeltségek:** Câmpia-Turzii—Aranyosgyéres, Ozun—Uzon, Toplița—România—Maroshévíz.

Elfogad: **BETÉTEKET.**

Leszámítol: **VALTÓKAI**

Átutalásokat és meghitelezéseket az ország bármely piacára gyorsan teljesít!

Vezérképviselőjét bírja a „Gazdák” Általános Biztosító Részvénytárs.-nak

Telegram: TRANSSYLVANIABANK

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.

Fiókiintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkái **36** millió lei

Minden bankügyletet legelőnyösebben véggez. — Engedélyezett devizahely. — Átutalás a bel- és külföld bármely piacára.